

ХАҒЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 62 (7603) © 1994 сыл ыам ыйын 28 күнэ. Субуота © Сыаната —46 солкуобай 15 харчы

● Хаһаайыннааһын көрүгүн талабыт ●

ЭЛБЭХ КУОЛАС АҢЫАҢЫ БАҢЫАН

«Мындабайны» совхоз үрэллэрин
нытты Мырыла отделениетын үлэ-
лээн нийтлэлччилэрин нийнлэри-
гэр коллективнаан олоробут дуу
эбөтөр бааһынайынан барабыт дуу
Дизн боппурус турбута, Мунных
кыттылаахтара коллективнаан
олорон эрэггэ, быһаарыммытара.
Ити кэнилтэн 1983 сыл тохсунуу-
тулар буолбут уопсай муннааха
«Мырыла» коллективнай предпри-
ятие табыарыстыбаа кубулулулу-
бута. Обонньоттор нийлэрин биэр-
бонкэлэр, «бааһынайынан барыа-
ха» диэн санаа эмиз олоххо кыайан
киирбөккэ хаадыта. Ити нэмгэ 30-
ча сүрүн төһүү үлэһит бааһынайга
бараары сайбылынанна биэрбитэ,
оттон Халхыах учаастага бүтүгүү
бааһынай халхыахыстыбаларга быга-
рыдыта. Уоох барыта үс төгүлүтөх.
Ыйытат үлүстээн ыттыллыбыт түм-
сүүгэ бааһынайынан барыахтарын
балаахтар куоластарынан баһы-
наагар, табыарыстыба ыһылына

Гуураагй сирдээх уогтаах иһин-
лииктар өрдүргүү саныыр өнг хөчө-
лоох Аммаларын үлэһит дьово туох
быһа имнээн итинник арааһысты-
лар? Маныаха икки санаа харсыбар.
Уруукттан да үлэлэринэн-хам-
настарынан иһиликтарыгар сир-
дөрбөт сиңдүүлээн дьонтон ыһы-
лыһтар: «Салыааччы, тутсах спе-
циалист орто үккэ бааһылайга бар-
быта. Дьон уопсайга ааннаа үлэлээ-
бөт буолбута, кэтэһэр арууна. Онон
бааһылайга барартан атын суол суох
эбэ», — дииһэр. Оттон сорохтор:
«Тутуспаутунаа олорон эриэхпитин
үлөттөн күһэйэннэр, ыһыллыны-
быт», — дэһэллэр.

Ити хөрсмилэр синаа сагалтаттан
сагалналар дүгээххэ алдаа буолуо
суоҕа. Нэһилиэн дьахталланын ба-
һытала Д. Г. Батарин: «Вааһына-
һылан барыыны икки сылы быһа
утардым. Ол иһин, мунууахтарга

үгүстүк хаарыллабын», — дийр. Оттон табаарыстыба председателинн үзэллн олорбүт Л. Н. Тихонов бааһынайдын барышын сүүрүн көдүлээччинн буолар. Кини бааһынай хаһаайыстыбаларын баһылыктарын үгүс куоластарын ылан, муус устарга тэриллибит ассоциация председателинн талыллыбыт.

Билигтэн Мырылаа 32 баазытай хаазаарыг баатар баар, ол ийн-гэр биридн ийнлээхтэр эмнэ баал-лар Кэли тэриллэйт хаазаарыг баатар 10—15 чигээхтэр. Итгэнник сана тэриллэйтэр 17-лэр. Кинилэртэ 10 бөлөгүнэн арза-рай үстүү техника бэриллэйт. Сов-хоз урланигиттэн 158 киһинэхэ наай тиксэйт, ити ийнгэр—тигээрт тийнэ табаарыг баатар үлэтин сым-дыгыта 112 киһи, Маныха 1 сэт толору үлэзэйт эрэ киһинэхэ наай норуулар бэрээдгэ олохтоомут, Суоһуу, үлэит совхозтан урлэ-изэн ийннэ ийннэ 5 сэт захсы-гыт орто хамнагыттан уонна ста-налтан көрөн, түгээлэйтэр. Ол эбэ-тэр үлэтин саамай алын нэма-йгэр халгар киһинэхэ 1 ынах, 1 биз бэриллэйт. Баатар, тоһоһотугар, тийнэ үлэстэйтэр.

Бариларыг тэг үсүлбүдүн олохторун ичинтэн 6 бөлөхкө арааран коэффициентнаабыттар. Му-
гутуур үрдүгэ 10,1 дизн. Оно
кнарээр 15—17 сыл үлэлзэбиттэри
натта 22—33 сыл стаптаахтар тэг
өлүүнү ылаалар. Аны ити 158 ки-
лиэхэ 8,35-тин гектар ходуна сирэ
түгэттиллибит. Бааһынай буолба-
тахтар сирдэрэ спецфондага бэ-
риллэр, ону кишилэр арендаан
ылаахтарын сөн уонна нэйиллэр
диалататыттан 1 гектар ходуна си-
рин амттараллар. Ити бааһынай-
дарга түгэттиллибит сир үүнүүтү-
тэн уонна орус ханнык энэригэр
баарыттан көрөн 4 категорияга

араарчлалыбыт. Онон биир бааһы
найга, нин да хом санаабатын динн,
ити сиртэн барытыттан ирээтгэнэр.

Башкылай хаһаайыстыбатын ас социациятыгар арыы сыбаа, пилюрама, уматык-орунуох базат хаалбыттар. Ону таһынан бурдук баапыната биир бааһынай хаһаайыстыба арендага бэриллибит. Калининск нэһилиэктингэ буолан олобут коллективнай предприятие (табаарыстыба) наар нэскэ олорубут буолан, санэ техника кыайан ыылыбатах. Ол да буоллар дьаһалтаныннан тэриллибит олох-дьаһах коммунальнай хаһаайыстыбатыгар биир «Урал», икки «Зил-ММЗ» массынналар, биирдии Т-150, ДТ-75 трактордар, гараж боско бэриллибиттар, ону таһынан уу таһар уона «УАЗ» массынналар тобох сыанатыгар атылаллыттар.

Үп-харчы эргирэ дуустугурбуту-
нан табаарыстыба ааспыт сылы кре-
диккэ 30 мөл. солкуобай нэстээх
түмүктэтэ. Үлэвэ сыһыан мөлгөөн,
табаарыстыба манныысытара бири-
диш фуражкыа ынахтан 880 кг үүтү
мабыттара. Ааспыт дьылга 77 ынах
сүөһү, 56 сылгы көһүпүнэн олбут
буолларынна, быһыл сазэ, сүөһү-ас
баһһыһайдар иһиллэригэр киирээ-
биттэн, төрүөх олутта табаарылыы
батах, сүөһү турута үчүгэй, күүххэ
этэнгэ үктэһиннэр.

Од тийнхэн баран чахпыт кэмнээрн кэрдөрүүнээрн билингвигини кытта тэгнээн нэрэргэ, түмүк оңгөрорго өссө да эрдэ, «Кэм-кэрдин байыта кэрдөрүү» дигн добонгуну этиэххэ сөн эрээри, нирдыта дагачы, бүгүнгү күн-дыл сарсын тутууан чаалыйан тахсыа бийлибэт. Од да ичин үгүс байыныан хаавайыстыа-балар байылыктара сэрэхэдийн «байлырын байыныайга барбынныт буоллар» дэһэн эрдэхтэрэ...

В. НИКИФОРОВ.

Чэлчэтиилээх сыанаба

Саха Республикатын
Президенин б.д. ыам
ыйын 14 күнүгүзү дьа-
лыгар тыа сириг үлөһүт-
тэ бэллэһэ, от үлэһиттэр
тутталарыгар техника
уматыгын чэпчэтиилэх
сыйаанан атыылыыр туһу-
нан ыйылыбыта. Бу дьа-
халга олобуран тыа хаһа-
айыстыбатын диниэн төрө-
лөһүт «Агротехсервис» хол-
боһук бэйиги улууспут тыа-
тыа хаһаайыстыбатын у-
праһаанатыгар биллэрбитти-
ни, 1480 тонна дизельнэй
уматы, 550 тонна авто-
бензин Аллараа Бэстээх
нефтебазатыттан чэпчэти-
лэх сыйааба бэриллэ

«Куоластар»
ыһыны
түмүктээтилэр

Сыланга бурдугу үүнүн-
рининан идэтигэр Петр
Дмитрьевич Трофимов са-
лайар 6 үлэһиттээх «Куо-
лас» бааһынай хаһаайыс-
тыбата саасны туорахтаах
культура баһыттан 250
гектарга мытта Бааһынай-
дар калар күйү 150 гек-

Переработка объектарын үбүлээһин

Улуус табаарыстыбада
рын, баанын хайааны

тыбаларын ассоциацияга сайаапкаларын ылыман бу хабарыстыбаларга переработка салаатын объектары тутууга республикага хабарыстыбаты капиталыай тутууга управленения бийлыгы сылтаады былангыр билигүлуустан Чакырга, Хонтободо уонна Илдьиктары сыахтары, Мырылда бурдук ымылаатын Мындабааыга зерноосу уонна хортуспуй бадыбаалы тутууга, итинэнэ Хонтободо эмиз хортуспуй харыар бадыбаалы ситэрингэ уопсайа 300 мол солк, көрдө. Ол тыан баран ити үл багыт көбөрүдэ илитин уонна билигичи сыманан тутуудары салаалыгыга эре тийиэ

бин тулунан ити управле-
ние техникадзора Сеиен Его-
рович Матвеев биллэрдэ.
Төһөгүн да иһин, тыа ха-
һааһыстыбатын бородуук-
суһатын, переработкаһыр
уһулуччу наадалаах объек-
тар аһаалаастара да түһэ
турбута үчүтэй Титулга
кирибэт объект салтын
үбүлээн олоххо кириэх-
тээдэр эрэл сүппэт.

Сүүрүк ат
улуунун аатын
ааттатар

Сайлалгы ат суургутэ чугааата. Оңи бэйэинэнэн Болугур, Сылаа, Мугудай, Хадаар уонна Хатылы нэһиликтэрэ бэйэлэрин суургу аттарын үгэинэн баа-

На, эрини сэлдьяллар. Бу
юбилейкэртөн барыта 35
сүүрүк алта дистанцияда
бос ыйын 11 күнүсөр Ма-
даайы ипподромугар күнүс
2 частан мытыллар удуус
сүүрдүүтүгөр кыттаыхтара.
Бастын биримсин көрдөр-
бүттара сүүмөрдөнн бос
ыйын 18—19 күнүсөсөр
Уус-Алдан удуубун кини-
гөр Ворожонко Олүөнө
кни эгэринээви улуустар
аттарын сүүрүүлэригөр
кыттаыхтара.

Билигчн хамаарлыгтайда-
ларт баайцалла турар 35
сүүрүктэн 15-н хайдар,
Бас айын 11 нүүнмийн
сүүрэгүүг аалдарыгт тат-
талар эмгэ нилталару күү-
гүлээр.

II. СЫРОВАТСКАЯ

Сылгы заводун сага онкуллара

Республикада 5 сылгы заводу бар. Кирилэргэ саха боруода сылгыта государственан аригаччылар, анал учуокка тутулар. Сылгыны таһынан бу хаһайыстыбалар арыйаба суох ынах сүөһүлээхтэр. Холобур, «Мугудай» сылгы заводугар, 800-төн тахса сылгыны таһынан, 900-чэка ынах сүөһү интэһилэн турар. Билиҥи завод директорын И. А. ПИНИГИНИ көрсөн кэпсэтибит.

— Иван Андреевич, гонимые сырыттахыт дии, суларственнай тарилта буюу Холобур, бэрт тизэтинэн тариллааһалар баран, баа-ларгытынан атыттартан тизэтинэн бааран, баа-туох ордунтаах балаһыан-һынайдар статустарын та-нааллаххыт, туох көмө-хунан да сана көрсөтө су-оһоһулларый?

— Онцук ураты бэлэ-
хьянныа, усулуубуйа суох.
Кредит, сууда бырыһыана
аатыттарга курдук, нолуок-
ка биир онцук. Арай пле-
мянной сылгыны көтөргө
дуогабардаахытынан рас-
публикатаабы племя-холбо-
һунтан 60 мал, солк. одо-
тация ылар буоллубут, эл
эбэтэр сылгы усулуубунай

гобөгүн ахсын 250-нуу Сорох тэргэний үлэлэри
тигн, солжусбайны. саналаарыбыт Баатаран

Хаяаийыстыба нэһэ-күү
һэ улахан. Ордун бу кыс-
тыака эһинниһит, Агырдас
Осетровога өккө 150 мэт.
солк, ыйанан, өссө да
толүүрдэххит. Итинник
ночоттору аабынан-сүүг-
танан, структурабытыгар
элбэх уларыттыалары ки-
лэрэр былааннаахпыт. Кө-
лүннги уопсай муһууах
сымгы заводунан хааларга
быһарбыта. Ваһынай ха-
һаайыстыбаларынан аһара
үлүүһүү сымбатын билэ-
(Бүтүүгүн 2-с стр. көр).

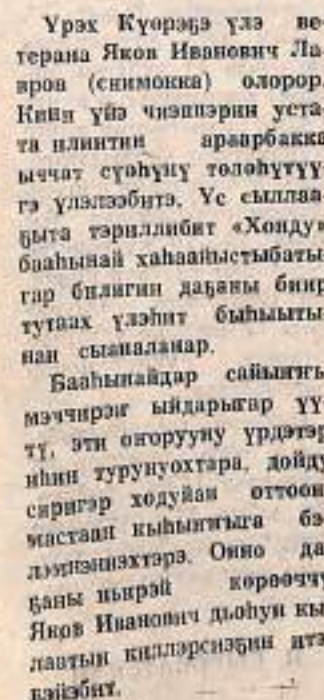
(Бүтүүтүн 2-с стр. нөр).

Калмыкия республикатыгар агропромышленнай компетекс проблемаларын быһаарымыга ученайдар улам көхтөөхтүк кытталлар. Калмыцкий научный-чинчийэр институт ырытан өнөрүдүрүттэргэ өтөөх сүөһү бородууксуулары бизэринтэ ланна үрдэттэ.

Снимокка: үрдүк бордунуушунаны биэрэр тонкоруннай бөрүдө баразныары институт селекционердара ууһаттылар.

В. Воног гүнэршлэ. (РНТА—ССТА)

Зарегистрированы Саха (Якутской) региональной инспекцией по защите свободы печати и массовой информации.